

Γλῶσσα ὑπό διάλυση.

Γράφει ο Σαράντος Καργάκος.

ΕΝΑ σημερινό παιδί πού θά πρωτοπάει στό σχολεῖο, ἀκόμη κι ἂν δέν ἔχει προδιδαχθεῖ κατ' οἶκον, γνωρίζει περισσότερες ἀγγλικές παρά ἑλληνικές, ἀρχαῖες καί λόγιες, λέξεις, ἐκτός βέβαια ἀπό ἐκεῖνες πού εἶναι ἐν χρήσει καί σήμερα. Καί ὅμως μπορούσε νά γνωρίζει πολλές, ἂν εἶχε μάθει κάποιες προσευχές. Τό «Πάτερ ἡμῶν» μπορεῖ νά γίνει ἕνα ἄριστο δεῖγμα γλωσσικῆς διδασκαλίας. Ὅμοια καί ὁ «Ἀκάθιστος Ὕμνος», πού ἦταν ἐπί 1.500 χρόνια ὁ οἶονεῖ ἐθνικός μας ὕμνος. Ὅμως, γιά λόγους εὐκολίας ἢ γιά λόγους κάλπικου προοδευτισμοῦ, ἀποκοπήκαμε ἀπό αὐτά, γκρεμίσαμε ὅλα τά γλωσσικά μας ὄχυρά καί μάλιστα τήν ὥρα πού ὀρμοῦσε πάνω μας τό ξένο γλωσσικό τσουνάμι. Ἡ ἀγγλοπλημμύρα ἔχει κατακλύσει τά πάντα, ἔχει εἰσορμήσει στή σκέψη καί στό στόμα τῶν παιδιῶν ἀπό τή νηπιακή τους ἡλικία. Ἡ γλῶσσα, κατά μία ἔννοια, εἶναι πατρίδα. Τήν ἀπαρνηθήκαμε καί πνευματικά ἐξοριστήκαμε ἀπό τόν ἑαυτό μας. Παραβλέψαμε τοῦτο τό ιδιαίτερα σημαντικό, ὅτι δηλαδή ἕνας λαός πού ἀποστρέφεται τήν γλῶσσα καί τήν γραφή του, εἶναι σάν νά διαγράφει τήν ὑπογραφή του ἀπό τή Magna Carta τῆς ἀνεξαρτησίας του.

Ὅλη ἡ ἱστορική μας ὕπαρξη ἦταν –κι ἀκόμη εἶναι– κρεμασμένη ἀπό μία κλωστή: τή γλῶσσα. Ἄν κοπεῖ –καί τώρα μένουν ἐλάχιστες ἴνες– θά πέσουμε στά τάρταρα τῆς λησμονιάς. Θά κυκλοφοροῦμε ἀνάμεσα στά μνημεῖα, ὅπως οἱ φελλάχοι γύρω ἀπό τίς πυραμίδες καί τή Σφίγγα. Θά χάσουμε τήν ἐπαφή μέ ὅ,τι τροφοδοτοῦσε καί ὑδροδοτοῦσε τήν πνευματική μας ζωή καί διαμόρφωνε τό υπερήφανο ἑλληνικό ἦθος. Πού δέν εἶχε καμμία σχέση μέ τόν κακῶς ἐννοούμενο σήμερα ἐθνικισμό. Δέν

ἔχουμε συμπληρώσει οὔτε 200 χρόνια ἐλεύθερου πολιτικοῦ βίου. Μπορεῖ ὅσα πράξαμε στή διάρκεια τοῦ μικροῦ αὐτοῦ χρονικοῦ διαστήματος νά μὴν εἶναι ἐπαινετά, δέν εἶναι ὅμως ὅλα ἀξιοκατάκριτα. Στίς διεθνεῖς μας σχέσεις ὑπῆρξαμε πάντοτε συνεπεῖς. Ἡ Ἑλλάς δέν πρόδωσε ποτέ της σύμμαχο, ἂν καί οἱ σύμμαχοι συχνά τήν πρόδωσαν οἰκτρά. «Ἡ Ἑλλάς εἶναι μικρή χώρα, γιά νά διαπράξει τόσο μεγάλη προδοσία», ἦταν μιά μνημειώδης ἀπάντηση τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου, ὅταν τοῦ ζητήθηκε νά «λησμονήσει» τή συμμαχία μέ τή Σερβία. Σήμερα, δυστυχῶς, πού δεχόμαστε βολές ἀπό ποικίλες πλευρές, δέν πρέπει νά ἐγκαταλείψουμε τό πολιτικό ἔρεισμα τῆς ἠθικῆς – χωρίς ὡστόσο νά γινόμαστε ἀφελεῖς. Στή χωρίς συνείδηση ἀνήθικη δράση τῶν ἐχθρῶν μας ἐμεῖς πρέπει νά ἀντιτάσσουμε μιά ἠθική δραστηριότητα, συνδυασμένη μέ ἔντονο ζῆλο. Καί ἕνας τέτοιος ζῆλος πρέπει νά γίνει ἡ μελέτη καί ἡ οἰκείωση τοῦ γλωσσικοῦ καί ιστορικοῦ μας παρελθόντος.

Αὐτό μᾶς ξαναφέρνει καί πάλι στό αἰώνιο πρόβλημα τῆς παιδείας. Κάθε χρονιά, οἱ ἐκπαιδευτικοί, ἀντί νά μελετοῦν βιβλία γιά νά μορφωθοῦν, ὑποχρεώνονται νά διαβάζουν ὑπουργικές ἐγκυκλίους γιά νά ἐνημερωθοῦν. Καί μέσα σ' αὐτές τίς φλύαρες καί ἀκατάληπτες ἐγκυκλίους, στά πολυσέλιδα σέ ὄγκο βιβλίου ὑπομνήματα, καμμιά ὑπόμνηση γιά τό θέμα τῆς γλώσσας, γιά τήν προστασία τῆς ἐλληνικῆς γραφῆς. Ἔτσι, τά παιδιά περιορίζονται σέ μιά γλῶσσα-φλούδα καί γιά τήν εὐρύτερη κατάρτισή τους στρέφονται πρὸς τά Ἀγγλικά. Ἄλλ' ὅπως εἶχαμε γράψει παλαιότερα, ὅποιος ὑποχωρεῖ ἀπό τή γλῶσσα του, ὑποχωρεῖ καί ἀπό τίς ἀξίες πού αὐτή ἡ γλῶσσα ἐκφράζει. Καί εἶναι θλιβερό νά σκέπτεται κανεὶς ὅτι τίς πρῶτες μεγάλες ἀξίες τῆς ζωῆς στή δική μας περίπτωση ἔχει ἐκφράσει μέ ἀνυπέρβλητο λόγο καί τρόπο ὁ Ὅμηρος. Οἱ ἀξίες τοῦ θεϊκοῦ κόσμου στόν Ὅμηρο δέν εἶναι παρά προβολή τῶν ἀξιῶν πού ἀναγνώριζαν γιά τή ζωή τους οἱ τότε ἄνθρωποι. Μέ ἄλλα λόγια, δέν εἶναι οἱ θεοὶ αὐτοὶ πού κατέβασαν τίς ἀξίες στούς Ἕλληνες, ἀλλ' οἱ Ἕλληνες εἶναι αὐτοὶ πού ὕψωσαν τίς ἀξίες τους ὡς τούς θεοὺς.

«Τό τοπίο γίνεται λόγος», εἶχε γράψει ποιητικά ὁ Κων/νος Τσάτσος. Ἡ ὁμορφιά τοῦ τοπίου καθρεφτιζόταν ἀπό τά χρόνια τά παλιά στή γλῶσσα καί στή γραφή μας. Κανένα φυσικό τοπίο στή γῆ δέν ἔχει τήν ποικιλία, τήν ἐκφραστικότητα, τή γλυκύτητα, συνδυασμένη μέ τραχύτητα, πού εἶχε τό ἐλληνικό τοπίο. Γιά λόγους χρησιμοθηρικούς, καταστρέψαμε τοῦτο τό τοπίο καί πιά πολύ τό ἀνυπέρβλητο ἀπτικό μέ τά μαγευτικά ἡλιοβασιλέματα καί τίς ὑπέροχες νύκτες του. Μοιραῖα ἦλθε καί ἡ σειρά τοῦ ἐλληνικοῦ λόγου, τοῦ πιά ἀνυπέρβλητου τοπίου στή χώρα τοῦ πνεύματος.

Κάποτε ένας φίλος μου παλαιοβιβλιοπώλης, ο αείμνηστος Γεράσιμος Χαλκιόπουλος, είχε πει σ' έναν βιβλιόφιλο ύπουργό: «Προσέχτε, τή γλώσσα! Θά' ρθει καιρός πού οί νέοι μας θά... γκαρίζουν»! Δυστυχώς δέν διαψεύστηκε. Αυτό πού πλασσάρεται σήμερα σάν έλληνικός λογόηχος είναι σκέτος όγκανισμός. Χάνεται σταδιακά ή εύγένεια τής προφοράς. Χάνεται καί ή σωστή έκφορά λόγου. Άκόμη καί κάποιοι παρουσιαστές, έκφωνητές, όμιλητές στό ραδιόφωνο καί στήν τηλεψία μιλοϋν σάν νά κάνουν «μπουρμπουληθρες». Για κάποιους είναι άπαραιτήτως αναγκαίοι οί υπότιτλοι. Καλό θά ήταν έπίσης κάποιοι πολιτικοί, προτοϋ άποφασίσουν νά βγοϋν στό «γυαλί», νά έπισκεφθοϋν κάποιο λογοθεραπευτή καί νά τούς διδάξει μερικές γλωσσικές άσκήσεις. Η ώραία ταινία «Ο λόγος τοϋ βασιλιά» είναι έπ' αϋτοϋ πολύ διδακτική. Γι' αϋτό συνιστώ –αϋτό δέν σημαίνει ότι θά άκουστῶ– στό άμαρτωλό ύπουργείο κακοπαιδείας ν' άφήσει τίς μεγαλοστομίες καί τά ρηξικέλευθα δῆθεν προγράμματα καί νά έπιβάλει σάν βασική διδακτική άρχή τό «Άνάγνωση καί Γραφή». Σωστή γραφή καί καλή άνάγνωση προσφέρουν καλή όργάνωση στό μυαλό, δεξιότητα στό χέρι, εύχέρεια στήν όμιλία, έτσι πού είναι εύχερέστερη ή έπικοινωνία. Είναι θλιβερό ή εύγλωττία τοϋ σημερινοϋ Έλληνα νά έπιδεικνύεται μόνον όταν... βρίζει!

Έστία, 13/10/17

Πηγή : <http://www.antibaro.gr/article>.